

מאת: רפאל סלע

ניגון נוגה משובץ מלים ארמיות בוקע ועולה מתוך חורשת הארונים הירקרקת, העוטרת את בניין בית הכנסת המהודר במושבה פרדס-חנה. "תנו רבנן, שנים אוחזין בטלית! מתרוגן ועולה קול צעיר, באחד החלונות המקומרים. "ורש"י מפרש ההיפך! עונה לעומתו קול אחר בנעימות התנצחות. בפנים — פזורים על פני האולם הגדול, מתנענעים רכונים על גמרות עבות — עשרות צעירים חבושי כיפות. הפנים מתלהטות, אגודלים נעים באויר, צעיר שחרחר בעל בלורית משקיע פניו עמוק עמוק בגמרא המונחת לפניו.

ליד שולחן מארך, בסבור האולם, יושבים כחצי תריסר צעירים, סביב ערמת ספרים עבי כרס. אלה הם ספרי "חידושים", פרושים, הערות, השגות, על הגמרא עצמה.

והיד מדפדת במאות הדפים המודפסים באותיות וערערות. העין בולשת אחר הפיסקה המתאימה, המוח עובד בקדחתנות, עד שלפתע קופץ מבין החבורה אחד גוץ, בעל עיני תכלת ומכריז: — "חברה, בחיילי מצאתי את הפירוש!" החבורה מאזינה בדריכות להסברתו של "בעל המציאה". הראשים נעים לאות הסכמה. כן, ליגאל יש "מוח בריא". הוא סלק את המכשול. עתה ברורה הסוגיה ומלובנה. המלים הארמיות המוזרות קבלו משמעות הגיונית ומובנת.

חורים דתיים, רחוב אפיקורסי. זוהי מדרשיית נעם, ליד פרדס-חנה, בה לומד גם ישראל יהודה בן ה-17, ליד ירושלים. מרבית שנותיו בילה ישראל בחדרה, שם גמר את בית הספר העממי "תחכמוני".

הוריו של ישראל ויד אחיו הם דתיים. כל ימיו בא בחברה דתית, גם בבית הספר קיבל חינוך מסורתי. כמה יבחר, איסוא, עם תום חוק לימודיו? הילך לגמנסיה, ומשם לאוניברסיטה, או לבית ספר גבוה? שמא יבחר ב"תכלית" — במקצוע? או אפשר

ויבחר ללכת באחת הישיבות?

לא קלה היתה ההכרעה. אמנם כן, ישראל יהודה ביקש להשתלם וללמוד הלאה — אולם תורה מה תהא עליה? האמנם יסתפק בקורטוב ההוי המסורתי, הניתן לו — בתנועת הנוער הדתית? "זריקת חיסון", הבטלה בששים מול הרוחות המגשבות ברחוב "האפיקורסי"? וחבריו ללמודים, שהתפרקו מעול המצוות, בצאתם מבית הספר — יעידו! שפיר. ילך איסוא ללמוד בישיבה, זה בית היוצר האמיתי לנשמת היהודי המאמין. אולם דא עקא, אם אין קמה אין תורה. הלימוד בישיבה נכבד וחשוב הוא. אך מה עמדה וביסוס בחיים יביא בעקבותיו? הלומד משפטים סיפו מהיה עורך-דין. למודי הכלכלה ומדעי הרוח הם פתח למקצועות רבים ושונים. שעה שהלימוד בישיבה? — כן, תכליתו הסופית היא — הרבנות.

ישראל יהודה: הדרך לרבנות

הנה, חובש הצעיר את ספסל הלימודים בישיבה, במשך שבע שמונה שנים; עושה לילות כימים, בלמוד התלמוד על כל פירושו! משגן את כל הדינים המעשיים של הלכות שחיטה, כשרות, מתעמק בספרות הרחבה של מחשבת ישראל, הוגה בכתבי ראשונים ואחרונים ומגבש את הכרתו הדתית, למען יכשר למלא את התפקיד הנכבד של רב בישראל. הצליח אותו צעיר וקיבל, לאחר מבחנים ארוכים ומיגיעים, את כתב הסמיכות שלו — והנה, להפתעתו, נערמים לפניו קשיים ומכשולים שלא ידע כלל על מציאותם.

הפחד מפני הצעירים. הרבנות הראשית, שהיא המוסד העליון הקובע בכל שאלות מינויים וסידורים במקצוע הרבנות — מתיארה בפני רבנים צעירים, אם כי, בפומבי, אין נוגעים בבטיה, מדברים, כאילו, בסיפוק על "דור ממשיכים", שיצא להרביץ תורה בישובי יוליים, כפרי עבודה, מעברות, ידוע, כי בקרב הרבנים הותיקים קיים פחד-נסתר מפני "דור הממשיכים".

